

ПРОТОКОЛ

София, 13.12.2016 г.

от Обществено обсъждане

на доклад и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия

Днес, 13.12.2016 г. от 10:46 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов - и.д. началник на отдел в дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ в КЕВР.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-14-33-6/07.12.2016 г. като заинтересовани лица бяха поканени **„ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД, „ТЕЦ БОБОВ ДОЛ“ ЕАД, „НЕК“ ЕАД и „ЕСО“ ЕАД.**

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Надя Евтимова – ръководител на ПТО в „ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД;
- г-н Владислав Марков – ръководител на управление в „НЕК“ ЕАД;
- г-н Радостин Тотев – ръководител на отдел в „НЕК“ ЕАД;
- г-н Стефан Солаков – ръководител на отдел в „ЕСО“ ЕАД;
- г-н Васил Хубанов – ръководител на отдел в „ЕСО“ ЕАД.

„ТЕЦ БОБОВ ДОЛ“ ЕАД не изпраща свои представители.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

На интернет страницата на Комисията са публикувани доклад и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, изготвени от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Вера Георгиева, Радостина Методиева, Юлиан Стоянов и Петя Андонова.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри общественото обсъждане и даде думата за изказвания.

Н. Евтимова – „ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД:

Становището на нашата компания по отношение на пределните цени за регулиране надолу и нагоре е, че цената за регулиране нагоре би следвало да е малко по-висока от предложената от Комисията. Още с първото наше участие на обсъждането на тези цени сме предложили около 300 лв. Аргументите ни са, че това би разграничило балансиращия пазар и пазара ден напред в положителна посока, цените на тези два пазара, като съответните негативи, които ще дойдат от по-високата цена за недостиг, според мен могат да се преодолеят с ново виждане по Методиката, която ги определя. Защото дори и в момента за ноември месец има цени за недостиг, които надвишават значително пределната цена от 202 лв.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-жо Евтимова, разчитам писмено да си представите това становище в Комисията, за да бъде разгледано пунктуално от работната група. Имате това време след общественото обсъждане, защото закритото заседание ще бъде едва в края на месеца. Ще го оповестя в края на общественото обсъждане.

В. Марков – „НЕК“ ЕАД:

Запознахме се с доклада на работната група и с проекта за решение. Впоследствие ще представим нашето писмено становище. Нещата, върху които основно искам да се съсредоточа в момента, цената за регулиране нагоре. Доказа се в последните месеци и години, че пределна цена от 202 лв. в момента е някъде около нормалната цена за предлагане на тази услуга. Въпреки нашите становища в първия период на приемане на такава цена, в момента смятаме, че тя удовлетворява енергията, която ние предлагаме на пазара за регулиране нагоре, така че останалите ни забележки са по отношение цената за регулиране надолу и най-вече услугата, която предлагаме от ПАВЕЦ. Тук на няколко места в доклада се казва за равнопоставеността между участниците, но смятам, че не може да се търси абсолютна равнопоставеност, при положение че технологиите са различни. Различно е да предлагаш регулиране надолу от един работещ блок на ТЕЦ или при услуга, която се предлага от потребител и той намалява товара си. Друго е да предлагаш тази услуга от ПАВЕЦ, където изцяло се включва наново работеща мощност, която в момента е била в резерв. Тъй като на производителя това му намалява разходите, а той реализира приходи и е готов да предложи дори някаква цена за регулирането надолу, то на ПАВЕЦ-а изцяло това му е разход и ние в предишното си становище и в заявлението сме казвали колко ни струва тази услуга да я предлагаме.

В друг абзац на доклада се казва, че трябва да се признават разходите, които извършва доставчикът на услуги. Никъде в доклада не е анализирано колко е този разход и на всеки доставчик колко му струва. Нещо, което ние твърдим, че трябва да е точно така. Трябва да отразява пълните разходи за енергия и да не се допуска некомпенсиране на тези разходи на доставчиците. В предишното си становище сме Ви го доказали това, в това също ще Ви направим анализ колко ни струва на нас тази енергия и защо искаме цената за регулиране надолу от ПАВЕЦ да бъде отрицателна. Технологията на ПАВЕЦ Ви е известна. Реализира около 30% загуби при консумация и производство. Именно тази разлика смятаме, че трябва да се компенсира. Друг щеше да е въпросът, ако Ви не признавахте разходите за ПАВЕЦ в цената на ВЕЦ при регулаторните решения. Не ни ги признавате там, така че там ни насочвате да си компенсираме цялата разлика от балансиращия пазар. Не може в едното решение да казвате – компенсира се от балансиращия, в другото ни казвате – има пределна цена и не може да си го компенсирате това.

По тезата, която тук не е изложена, но сме чували много пъти, че с активирането на ПАВЕЦ една голяма мощност консуматорен режим от около 200 MW и това води до

изкривяване на пазара, защото не се налага някой път да се компенсира такъв голям излишък, а е по-малък и насрещно се активира производствена мощност и стават тези несъответствия в цените, които не отразяват пределните цени. Това също го намираме като един проблем, което е обвързване между регулаторните решения за цени и пределни цени за балансираща енергия, тъй като на „ЕСО“ ЕАД се признават определени MW, които да купят от централите за първично и вторично регулиране. И тъй като те са недостатъчни, за да може „ЕСО“ ЕАД да си позволи да ангажира диапазони и за надолу, и за нагоре, единственото, което прави „ЕСО“ ЕАД, е да резервира диапазон за регулиране нагоре. Някоя централа в момента не е задължена да пази диапазон за регулиране надолу, което най-често се случва през минималните натоварвания на системата през нощта. Централите достигат своя минимум на блоковете и ако в този момент има излишъци в системата, „ЕСО“ ЕАД няма нищо друго, което да активира, освен ПАВЕЦ на „НЕК“ ЕАД. Ако се разреши по-голям диапазон, така че „ЕСО“ ЕАД да резервира диапазон и централите да не достигат минимумите си, ще са едни много по-динамични мощности, които „ЕСО“ ЕАД ще може да активира в рамките на 5 MW, 10 MW, 15 MW, в зависимост от това колко е излишъкът на системата, а не както е при ПАВЕЦ, да е абсолютно задължен да е 200 MW, защото ПАВЕЦ-ът може да работи или на 0 MW, или на 200 MW. Няма междинни стойности. Има, ако работи 10 мин., а не 1 час, но пак са фиксирани, пак са 40 MW или 50 MW. Няма междинни, докато централата може да предложи и междинни стойности, в зависимост точно от излишъка.

В нашето становище ще изложим подробно това си искане да бъде разходно ориентирана цената и да ни се признава този разход. На някои места се коментира как след приемането на Методиката на „ЕСО“ ЕАД вече не се допускат такива сериозни отклонения в цените за недостиг, как в януари и февруари е достигала 800 лв., а след това го няма това изкривяване, с което аз няма да се съглася, защото октомври месец има цени от 750 лв. Те не са вследствие на цените на регулиране нагоре и надолу. Това е от конкретни ситуации, които са се случили, какви са били необходимостите и каква енергия се е предлагала насреща за компенсиране на тези необходимости. Ние продължаваме да си искаме нашата цена за ПАВЕЦ да бъде отрицателна и ще го обосноваем в становището.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Тотев, имате ли допълнение? Не. Г-н Марков иска отрицателни цени за регулиране надолу на ПАВЕЦ. Г-жа Евтимова иска 300 лв. за недостиг.

С. Солаков – „ЕСО“ ЕАД:

Изпратили сме становището, надяваме се да го получите до края на седмицата, но все пак аз ще го прочета.

Съгласно чл. 99, ал. 3 от ЗЕ операторът на електропреносната мрежа сключва сделки с доставчиците на балансираща енергия от страната и/или извън страната за балансиране на електроенергийната система. В допълнение по чл. 107, т. 6 от ПТТЕЕ на балансиращия пазар се търгува балансираща енергия, която включва енергия, закупена/продадена от/на съседни енергийни системи и енергия като аварийна помощ. Тук ще допълня, че съседните оператори вече отказват да предоставят аварийна помощ, тъй като тя е натурален обмен, т.е. без цена, и се компенсира в периоди, когато другият оператор е изпаднал в същата ситуация. Вече имаме откази. Балансиращата енергия към/от съседни електроенергийни системи може да се осъществи чрез активиране на резерва за третично регулиране съгласно чл. 99, ал. 1 от ПУЕЕС, тъй като по чл. 103, ал. 1, т. 4 от същите Правила, резервът за третично регулиране включва резервна мощност в състава на други електроенергийни системи, когато може да бъде предоставена при поискване от оператора на преносната мрежа по двустранни споразумения или от регионален балансиращ пазар. За тази цел съгласно чл. 104, т. 4 от същите Правила, резервът за третично регулиране

може да се предоставя чрез договори с оператори на/или доставчици от други електроенергийни системи.

В доклада на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и дирекция „Правна“ на Комисията са взети предвид цените на балансиращия пазар през 2016 г. на доставчиците на балансираща енергия в страната, регистрирани като такива по реда на Правилата за търговия. Направена е съпоставка за съизмеримост с цените реализирани на румънския балансиращ пазар, но последните не се вземат предвид при определяне на пределна цена при сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. Същото важи и за останалите страни от региона. Въпреки това доставките на балансираща енергия извън страната за балансиране на електроенергийната система са законово подкрепена възможност за осигуряване на надеждната работа на електроенергийна система.

Във връзка с гореизложеното, предлагаме проектът на решение да бъде допълнен с точки 3 и 4. Т. 3 да гласи: Пределните цени по т. 1 и т. 2 не се отнасят за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, която е закупена/продадена от/на съседни енергийни системи по двустранни споразумения или от регионален балансиращ пазар.

Т. 4: Двустранни споразумения, отнасящи се за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, когато е закупена/продадена от/на съседни енергийни системи, подлежат на задължително одобрение от Комисията.

Искам да адмиравам идеите на Комисията за обвързване на цените на борсата за в бъдеще на интрадей с цените на балансиращия пазар, за да няма изкривяване на пазара.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

И към трите енергийни дружества се обръщам с енергичен апел, писмени становища да депозират, възможно най-бързо (не говоря за днешния ден), за да има време да бъдат разгледани от работната група.

Както винаги на обществени обсъждания, обръщам се и към останалите присъстващи в залата, има ли някой от тях желание да вземе думата и да изкаже становище? Не виждам.

Обръщам се към работната група. Вие чухте становищата на трите енергийни дружества - „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „НЕК“ ЕАД и „ЕСО“ ЕАД. Вие ще се произнесете по техните предложения в рамките на финалния доклад, който ще разгледа Комисията преди да вземе решение. Имате ли желание днес да направите някакъв коментар?

П. Младеновски:

Искам само да маркирам няколко коментари във връзка с изказванията на дружествата.

Относно становището на „ЕСО“ ЕАД, доколкото разбирам, те искат да бъдат изключени разходите, които операторът прави, и за получаване на аварийна помощ, и за закупуване на енергия от съседни балансиращи пазари. Без да съм запознат напълно с правната рамка, това е напълно обосновано за мен, тъй като все пак Комисията няма как да определя пределни цени на съседните балансиращи пазари, да регулира цените на балансиращата енергия в съседните пазарни зони, така че именно това до момента е представлявало ограничение към тях. За мен е основателно искането.

Относно „НЕК“ ЕАД и изказването на г-н Марков, действително няма мотиви в самия доклад относно разходите, които се включват в тези цени, но тъй като цените не се променят спрямо тези от 2014 г. и 2015 г., те са на същите нива, многократно и в докладите, и в решенията са коментирани как е стигнато до тези цени и какви точно разходи покриват. Коментирани са и Вашите възражения относно отрицателните цени, така че за да не се повтаряме и да не пишем всяка година едно и също нещо, тъй като се запазват цените, не е акцентирано върху тази част. Последните две години тук по това

време, коментирайки това решение, си говорим едно и също – защо пределната цена за регулиране надолу е 0 лв. и не е отрицателна. Смятам, че този проблем е достатъчно коментиран и са излагани достатъчно мотиви и от двете страни.

Относно искането на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД за по-висока пределна цена за регулиране нагоре, тук в доклада, както и в предходните решения на Комисията, многократно е коментирано защо именно се спираме на тази цена от 202 лв. Да, и моята позиция, чисто пазарно ориентирано е, че не можем да ограничаваме цените до такова ниско ниво. Следва да сложим един по-голям толеранс относно цените, но фактът, че в България нямаме истински балансиращ пазар, истинско предлагане, истинска конкуренция в предлагането, което ясно се вижда от това, че повечето от производителите стоят на максимално допустимото ниво от около 200 лв., това е коментирано и в самия доклад, предопределя това, че определяйки по-високи цени, ние реално... ако имахме конкуренция, да, действително една цена 500 лв., тогава обявявайки: слагайте си 300 лв., конкурирайте се, както е в Румъния. Но за съжаление в България нямаме такъв пазар и такава конкуренция, така че тук трябва да сме доста внимателни относно пределната цена, още повече че ясно се вижда от изложеното в доклада, че средната цена, постигната на балансиращия пазар за недостиг, е доста по-висока от постигнатите такива в съседните пазарни зони.

Председателят даде думата на членовете на Комисията за въпроси към участниците в общественото обсъждане.

От страна на членовете на Комисията нямаше въпроси.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закри общественото обсъждане в 11:06 ч.

Закритото заседание за приемане на решение ще се проведе на 30.12.2016 г.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-14-33-6/07.12.2016 г.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА